

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficialno glasilo „Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Celju in slov. obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiske dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi 1/4 str. 500.—		
„ „ „ 1/2 „ 250.—		
„ „ „ 1/4 „ 125.—		
„ „ „ 1/8 „ 62.50		
„ „ „ 1/16 „ 31.25		

VII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1924.

Štev. 3.

Ivan Rebek:

Izgledi obrtništva za bodočnost.

(Poročilo na zborovanju pridobitnih slojev 17. januarja 1924 v Celju.)

Vsako dobrostanje je odvisno od dela, pa naj bo to pri posamezniku, društvu, v občini ali državi. Osobito je pa od dela odvisno obrtništvo. Obrtnik ne veriži, deloma ker tega ne zna, deloma ker mu je tak posel prenizkoten. Trži tudi ne, ker nima za to potrebnega kapitala in tudi ne zadostnega znanja. On tudi nima zemlje, iz katere bi črpal vsakdanje potrebščine za svoje in svojcev življenje. Torej, če hoče obrtnik pošteno živeti, ne da onečasti preteklosti svojega stanu, mora le pridno delati. Da pa dobi to pošteno delo svoj zaslužen uspeh, je nujno potrebno, da se večkrat snidemo in se kot stanovski tovariši pomenimo, povprašamo itd., zakaj vendar pri vsem tem poštenem trudu in delu ne dosežemo željenega ali, bolje rečeno, zasluženega uspeha. Za vsa ta važna razmotrivanja je danes dana prilika in v ta namen je sklicala naša najstarejša obrtna organizacija, to je Občeslovensko obrtno društvo v Celju, današnji shod. K stvari bom sam prvi povedal, kolikor mislim in vem; kar pa k temu še spada in bi morda pozabil, boste pa vi pridejali po lastnem predudarku. Skušal bom svoja izvajanja izvesti popolnoma stanovsko in nepristransko; če bi pa morda nehote vpletel kako politično opazko, naj vas, tovariši, nič ne moti, saj s tem ne bom nikomur vsiljeval drugega političnega prepričanja, ker za to današnji dan ni namenjen.

Da se je po svetovni vojni svet čisto predrugačil, to vidimo in čutimo vsi. Po takem velikem preobratu, ki se kaže na vseh poljih javnega življenja, se moramo mi kot stan zavedati svojih dolžnosti tako napram sebi kakor napram narodu in državi. Prosim vas, tovariši, da mi ne zamerite, če vas spominjam, da se vas potem našega obrtnega društva že kliče in zaklinja celih 30 let: organizirajte se! Ta klic tudi danes ponavljam kot predsednik društva. Kdor pa po 30letnem klicanju, osobito po velikem svetovnem preobratu ne uvidi, kaj vse so ustvarile močne organizacije, bodisi delavske ali kapitalistične proti nam, ta je nezavednež. Ravno v teh nasprotnih organizacijah morete videti napredek drugih stanov na eni strani, na drugi pa samo našo škodo. Po svojih voditeljih, ki so imeli strnjene mase za seboj, so

poskušali delavci uvesti nekak bojševiški sistem vladanja. Tega sicer niso naravnost dosegli, a dosegli so mnogo preveč, pa ne morda za delavstvo, ampak za tiste, ki se bojijo dela. Ko se je sešla ustavodajna skupščina, so si voditelji delavskih organizacij stavili parolo, zakonitim potom si zagotoviti osemurni delavnik. Ker ni bilo enakomočnih protioorganizacij, n. pr. obrtniških, na mestu, da bi se branile proti taki zahtevi, je umevno, da je mogla v skupščini delavska zahteva prodreti. Ta zakon se je z vso zakonito strogostjo tudi izvajal. Šele ko je malo obrtništvo začutilo ta silni udarec v obraz, se je nekoliko zganilo ter začelo klicati stanovske organizacije na pomoč. In tako je samo naše obrtno društvo sklicalo novembra meseca 1919. prvi jugoslovanski obrtni shod v Celje. Bila je to imponantna in iskrena manifestacija obrtne misli in zahtev obrtništva vse naše ujedinjene države. Pa ne samo celjski shod, društvo je prirejalo in se udeleževalo vseh shodov, ki so bili namenjeni utrjenju obrtne organizacije. Vedno in povsod je zastopalo stališče, da je osemurni delavnik pogin za male obrtnike. In ko je vlada videla končno ta odločen odpor organiziranega obrtništva, je ministrstvo za socialno politiko ublazilo kruti zakon in leta 1922. izdalo ministerijalno naredbi, po kateri se zakon glede male obrti ne sme prestrogo izvrševati, in danes bi ga skoro ne čutili, da niso delavske organizacije tiste, ki jemljejo poštenemu delavstvu veselje do dela. Pa mislite, tovariši, da je bilo tako lahko, doseči olajšave? O, dragi prijatelji, to je dalo mnogo dela, truda in štrajkov, treba je bilo neskončnih pisarij, memorandov, protestov, intervencij itd.

Zdaj pa vas vprašam, bi se li bilo to doseglo, ako bi ne bili vsaj toliko organizirani, kolikor pač smo. Vsak mi mora priznati, da ne, ker vsi vemo, da v takih primerih posameznik ničesar ne doseže. Imeli smo pa ob tej priliki tudi to srečo, da so bili tistokrat v vladi možje, ki so nas razumeli in hoteli razumeti. Če bi torej v odločilnem trenutku ne bili imeli sklenjenih vrst, ki so nadaljnje nasilje preprečile, bi marsikdo izmed nas že bil plačal več glob in kazni do danes, kakor pa je plačal ali bo plačal prispevkov za organizacijo vse življenje. Tega dejstva, dragi prijatelji, pa ne vpoštevaj 95 odstotkov naših stanovskih tovarišev; vse to delo in stroške je nosila le organizirana skupina petih odstotkov. Grajati pa in kazati na nedostatke, krivice in na uničevanje obrtniških eksistenc, to zna dobro ona neorganizirana

večina, ki šteje 95 odstotkov. Tako, dragi tovariši, ne more naprej! Tudi malo število obrtnikov bo moralo zgubiti pogum in veselje do dela, če jih vsaj večina obrtništva ne bo hotela podpirati.

Ta vidni uspeh sem vam navedel, da bi se vsi brez razlike strnili ter ustanovili obrtno organizacijo, ki bi jo morala vpoštevati vlada, uradi in druge, nam nasprotne organizacije.

Še drug enak uspeh organizacije vam morem navesti, ki ga pa boste menda ravno tako omalovaževali kakor prvega, ki sem vam ga omenil. Tiče se zakona o zavarovanju delavcev, oziroma tozadevnih zavarovalnih zavodov in njihove uprave. Da se me ne bo napačno razumelo od katerekoli strani, moram takoj poudariti, da mi proti zavarovalni instituciji kot taki, ki jo je uzakonila socialna potreba, nimamo nič in moramo le obžalovati, da naš okrožni urad ne doseže svojega namena, za katerega je ustanovljen, dasi se žrtvujejo milijoni in milijoni zanj, pridobljeni z žuljavimi rokami delavstva in obrtništva. Delavstvo ima v razmerju z žrtvami bore malo dobička od zavarovanja, katero pa nalaga obrtništvo ogromne stroške.

Tudi ta zakon o zavarovanju delavcev je bil uzakonjen popolnoma pristransko; obrtništvo se je naložila dolžnost, da mora za zavarovanje prispevati, da bi pa obrtniki ali sploh delodajalci imeli pri tem kako pravico, tega seveda ni prenesla požrešna klika, ki je hotela gospodariti ne toliko v dobrobit delavstva, za katero je zavod namenjen, marveč za dobiček klika, ki se ga je oklenila kakor klešče. Da se tako omalovaževanje obrtništva prepreči, je zopet mala peščica organiziranega obrtništva vzela vprašanje v roke ter potem našega neumornega tajnika z opetovanimi vlogami kakor tudi z mojo osebno intervencijo pri oblastih v Ljubljani in Beogradu dosegla pri tedanjem ministrstvu socialne politike, da vodstvo zavoda ne obstoji samo iz delojemalcev, ampak mora polovica biti vzeta iz vrste delodajalcev. S tem, da je organizirano obrtništvo to doseglo, smo temu nenasitnemu žrelu nekoliko sapo zaprli. Tedanje ministrstvo za socialno politiko je pozvalo obstoječe obrtne in industrijske organizacije, da predložijo vladi člane v upravo zavoda, nakar smo se sestali ter vladi predlagali moše, do katerih smo imeli in še imamo zaupanje, da zastopajo pri tako važnem zavodu naše interese. Imenovan je bil takrat med drugimi na naš predlog g. Ivan Bizjak, krojaški mojster v Celju, ki zastopa obrtništvo z drugimi tovariši v ravnateljstvu okrožnega urada, priznati moram, ne brez uspehov. O tem vam bo sicer sam poročal. Ali o enem moram že takoj govoriti, namreč, da se je po hudi borbi za pravice obrtništva in industrije doseglo to, da se prispevki za delavsko zavarovanje v letošnjem letu znižajo približno za eno šestino, ali bolj jasno povedano: kdor je lansko leto plačal zavarovalnine 600 Din, bo plačal letos le 500 Din, seveda, ne da bi delavci za to dobili manj v slučaju bolezni ali nezgode.

Tovariši! Ali ni to lep uspeh organiziranega obrtništva? In pri vsem tem delu, kakor tudi dokazanih uspehih imamo še tovariše, ki so nedostopni za organizacijo! Če malo pomislite na korist, da se je za mali obrt osemurni delovni čas odpravil v zmislu naših zahtev, da ste izven nevarnosti, da bi plačevali občutne kazni, kakor smo jih morali od začetka, če dalje vzamete v preudarek zmanjšanje prispevkov za zavarovanje delavcev, če torej uvažujete ta

dva vidna uspeha, morate priti do prepričanja, da se vam je prihranilo ne na stotine, marveč na tisoče dinarjev. Večjih dokazov o doseženih uspehih vam pač ni treba prinašati. Vse to je dosegla le mala peščica organiziranih, ker je ogromna večina tovarišev stala ob strani. Mislim, da, ko bo obrtnik, ki ni organiziran, zvedel za to dovršeno delo, moral začutiti neki notranji glas: «Glej, tudi ti si eden izmed tistih, ki ne vrši svoje stanovske dolžnosti ter pušči, da le drugi žrtvujejo in se trudijo. Ti pa uživaš sad tujega truda.» Tu zdaj ne velja izgovor, češ, kaj pa imam od organizacije. Ta izgovor sem po dosedanjem izvajanju ovrgel.

Marsikateri bo morda priznal trud in delo, ki se vrši za splošne stanovske koristi, a si bo mislil, da ne more plačati prispevkov. Na to hočem le v spomin poklicati iz današnjega poročila, koliko je pridobil, da se je po naši potrebi uredil delovni čas ter da so zmanjšani prispevki za delavsko zavarovalnico. Ako bi obrtništvo od tega, kar bi moralo plačevati po dosedanjih predpisih in kolikor bi bilo oškodovano pri osemurnem delovnem času, dalo samo polovico za svojo organizacijo, bi s tem denarjem v Sloveniji ustanovili organizacijo, ki bi bila ne enaka, marveč močnejša od Zveze industrijev. Izgovor, da kdo ne more plačati, je ničev in brez vsake podlage.

(Konec prih.)

Sosvet za obrtno pospeševanje in domačo industrijo.

Že opetovano smo na shodih in stanovskih sestankih izrazili željo po aktivnem sodelovanju pri Uradu za pospeševanje obrti. Vprašanje je za nas bitne važnosti, zato pozdravljamo vest o ustanovitvi obrtnega sosveta pri Uradu za pospeševanje obrti z največjim zadovoljstvom. S tem nam bo dana najlepša prilika, da posvetimo svoje moči oživitvi in poglobitvi delovanja te ustanove za procvit in pospeševanje obrti in zaščito naših stanovskih interesov.

Dne 22. t. m. se je vršila pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani seja, na kateri se je razpravljalo o vprašanju ustanovitve sosveta pri Uradu za pospeševanje obrta v Ljubljani.

Seji je predsedoval načelnik oddelka gosp. dvorni svetnik dr. Rudolf Marn. Trgovsko in obrtniško zbornico je zastopal g. dr. Pless, Urad za pospeševanje obrta obrtni komisar g. Brozovič, Zvezo obrtnih zadrug gg. Franchetti in tajnik Kaiser, Zvezo južnoštajerskih obrtnih zadrug obrtni nadzornik g. Založnik.

Po izčrpnem poročilu gospoda dvornega svetnika dr. Marna ter po vsestranski temeljiti razpravi, katere so se udeležili vsi navzoči zastopniki, se je sprejel načrt pravilnika za osnovo obrtni sosvet, katerega je izdelal oddelek ministrstva trgovine in industrije.

Namen «Sosveta za obrtno pospeševanje in domačo industrijo (obrti sosvet)» je, da podpira delo in naloge Urada za pospeševanje obrta zlasti s tem, da sodeluje pri obrtni zakonodaji, da daje uradu inicijativo in nasvete za gospodarski in kulturni razvoj malega, srednjega in domačega obrta in da razpravlja o nameravanih ali započetih akcijah večjega obsega kot posvetovalni organ.

Po pravilniku so člani sosveta:

- a) zastopnika oblastnih uprav v Ljubljani in Mariboru;
- b) ravnatelj Urada za pospeševanje obrta, obenem kot glavni referent;
- c) zastopnik trgovske in obrtniške zbornice;
- č) zastopnika Inspekcije dela v Ljubljani in v Mariboru;
- d) pet zastopnikov Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani;
- e) pet zastopnikov Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug v Celju;
- f) kot referenta sta pridružena z glasovalno pravico nadzornika obrtnih zadrug v Ljubljani in v Celju.

Funkcijska doba imenovanih in izvoljenih članov sosveta traja tri leta, po preteku treh let so lahko zopet izvoljeni.

V zmislu pravilnika izbire obrtni svet izmed sebe z navadno večino glasov predsednika in podpredsednika. Sosvet deluje v plenarnih sejah, ki jih sklicuje predsednik ali podpredsednik po potrebi ali pa na zahtevo tretjine članov. Sklepčen je, če je navzoča petina članov. Takoj, ko bo predložen definitivni seznam imen zastopnikov Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug v Celju, bo ministrstvo za trgovino in industrijo sklicalo prvo sejo obrtnega sosveta, ki bo tako stopil v svojo funkcijo.

Sosvet mora postati ena najvažnejših naprav za pospeševanje obrta. Koristnost in plodovitost takega organa seveda zavisi od tega, kako je sestavljen. Prepričani smo, da bosta tako Zveza v Ljubljani kakor tudi Zveza v Celju v soglasju z lokalnimi faktorji poslali v sosvet dobre poznavalce obrtnih potreb, izkušene praktike, ki bodo v stanu z največjim uspehom vršiti svoje važne naloge ter zadostiti v vsakem oziru dolžnostim, ki jih jim bodo nalagale sprejete funkcije v sosvetu.

Ali more imeti tovarna za železne izdelke čevljarstvo in krojaško delavnico?

Neka velika tovarna, ki se peča s proizvodnjo železnih fabrikatov, je v svojem obratu ustanovila posebno čevljarstvo in krojaško delavnico. Vanjo je sprejela čevljarje in krojače kot uslužbence, da so izdelovali za tovarniške delavce in uradnike po nižji ceni obutev in obleko, za katero je moral prinesiti blago vsakdo sam. Izdelava je zato stala 70 % manj, kakor bi jo računal kak samostojen čevljar ali krojač.

Okoliški čevljarji in krojači seveda niso radi gledali te delavnice in ko so tovarniški krojači in čevljarji po delu v tovarni začeli na domu brez obrtnega lista delati tudi osebam, ki niso bile uslužbene v tovarni, so se potem Zveze obrtnih društev v Celju pritožili na obrtno oblast.

Da tovarniški čevljarji in krojači niso upravičeni delati obutev in obleke na domu za stranke brez razlike, je jasno in jih mora obrtna oblast prijeti radi kršenja obrtnih predpisov. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani pa je na podlagi sklepa ene zadnjih sej obrtnega odseka izjavila, da tudi tovarna za železne izdelke ni upravičena vzdrževati lastne krojaške in čevljarke delavnice, v kateri bi po nižji ceni izdelovala obleko in obutev svojim usluž-

bencem za zasebno uporabo. Na podlagi obrtnega dovoljenja za tovarniško izdelovanje železnih izdelkov te pravice nima. Vzdrževati drugovrstne rokodelske delavnice bi mogla kvečjemu na podlagi določb § 37. o. r., in sicer v dveh primerih: 1.) če bi ji bila taka delavnica potrebna za popolno izgotovitev svojih industrijskih izdelkov, 2.) za vzdrževanje svojih obratnih sredstev in pripomočkov. Za tak primer pa se ne more smatrati delavnica, kjer naj se izdeluje ceneje obleka in obutev za lastne uslužbence za njih privatno uporabo. Le tedaj bi bila mogoča izjema, če bi tovarna v taki delavnici izdelovala posebno obutev in obleko, ki je namenjena izključno le za službo kot delavni pripomoček. Tak primer bi imeli mogoče pri strojarnah usnja, če bi taka tovarna imela delavnico za izdelovanje specijelnih strojarskih škornjev.

Prijave za odmero davka na poslovni promet za l. 1924.

Finančna delegacija v Ljubljani objavlja v Uradnem listu št. 5 razglas z dne 18. januarja 1924., številka AI 2834 ex 1923, ki pozivlja vse davčne zavezance, katerih promet v l. 1923. ni presegal zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, da vložijo za odmero davka na poslovni promet za l. 1924. prijavo najkasneje do dne 29. februarja 1924. Posebni pozivi za vložitev teh prijav se ne bodo razpošiljali.

Prijavo je sestaviti po sledečem obrazcu:

«V minulem letu (1923.) je znašal promet v mojem obratu v št. Din p

Promet, opravljen z državo, za katerega se je plačal davek neposredno ob prejemu odškodnine, je odštet od gornje vsote z Din p

Jamčim, da so podatki resnični in da je prijava vestna.

(Podpis) »

Prijave je podati v dinarski veljavi in **kolkovati s kolkom za 5 Din.**

Davčni zavezanci, ki niso poslovali vse leto 1923., ampak so otvorili obrate šele tekom leta 1923., napovedo letni promet, sorazmerno s prometom v času, ko so ga opravljali. Kdor je otvoril obrat n. pr. dne 1. oktobra 1923., napove višino prometa v času od 1. oktobra do 31. decembra 1923. in ga preračuni na eno leto.

Obrat, otvorjene med davčnim letom (1924.), je prijaviti v **štirih tednih** po otvoritvi pri pristojnem davčnem oblastvu. V prijavah je napovedati promet, ki se bo po vsej priliki dosegel v obratu od početka obratovanja do konca davčnega leta.

Davčni zavezanci, ki prijav sploh ne bi vložili ali jih ne bi vložili v določenem roku, odnosno bi napovedovali manjši nego dejansko opravljeni promet, se kaznujejo po določenih čl. 12. in 13. zakona o davku na poslovni promet ter izgube po čl. 10. navedenega zakona tudi **pravico do pritožbe** zoper odmero davka.

Priznanice državnih blagajn o neposredno plačanem davku mora davkoplačevalec hraniti kot listine, da more z njimi na zahtevo davčnega oblastva dokazati pravilnost uveljavljenega odbitka.

Obrazci, po katerih je sestavljati prijave davkoplačevalcev, ki plačujejo davek pavšalno, predvidevajo le odbitnost povodom izplačila državnih dobav pri državnih blagajnah plačanega davka na poslovni promet, ne pa tudi **državnih in samoupravnih** trošarinskih davščin. Vendar se pa davščine kljub temu smejo odbijati, toda pod pogojem, da je davčni zavezanec trošarino **neposredno** plačal in prejel priznanico za plačilo, in sicer še **preden je prišel trošarinski predmet v promet**. Davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je na podlagi prometa, opravljenega v davčnem predidnem letu, morajo v primeru, da reflektirajo na odbitnost trošarinskih davščin, priklopiti prijavi priznanice o plačilu teh davščin in zahtevati, da se plačana vsota pri odmeri davka za l. 1924. odšteje od vsote, ki se ugotovi kot osnova za odmero pavšala.

* * *

Davka na poslovni promet so oproščeni mali obrtniki, ki zaposlujejo največ dva stalna pomočnika ali uslužbenca. Ta oprostitvev pa je omejena le na one obrtnike, ki se bavijo samo s popravili, izdelujejo blago pa samo po naročilu, vendar brez **pretežnega** sodelovanja kapitala, to je če temelji promet v glavnem na delovni moči, odnosno neposrednem uveljavljanju obrtniškega znanja, in če so predvsem izpolnjeni pogoji glede števila pomočnikov.

Za presojo davčne dolžnosti je merodajno število stalno zaposlenega pomožnega osebja po stanju leta 1923. Izpremembe, nastale tekom leta 1924., se vpoštevajo šele pri presoji davčne dolžnosti za leto 1925. Za stalno zaposleno pomožno osebje se šteje tudi osebje, ki se uporablja le za čas sezije.

Potreba strokovne izobrazbe.

V obrtih je zaposlena pretežna večina takih, ki ne poznajo sirovin, iz katerih morajo izdelovati razne predmete. In to rodi dostikrat hude posledice med delom. Celo podjetnik sam se pusti dostikrat nasamariti od raznih brezvestnih trgovskih potnikov z navidezno lepim blagom. Ko pa ga prične izdelovati, nastopi žalostno razočaranje.

Hočem kot krojač posvetiti temu vprašanju nekaj kritike iz svoje stroke, ker bo gotovo zanimala tudi širšo javnost, obenem pa postala strašilo za vse tiste, ki se kot lajki pri nakupu blaga pustijo »nabarvati« od raznih brezvestnih verižnikov. Prinese vam čifut odrezek sukna za eno obleko ali kostum. Z gostimi besedami si mora pridobiti kupca. Skušati mora kupca začarati z velikansko hvalo o dobri kvaliteti in nizki ceni. Predvsem mora hvaliti blago kot najmodernejšo in najslovitejšega izvora. Obenem pa nastavi ceno tako, da lahko popusti 70 % in vedno še, ako se mu posreči blago prodati, zasluži 50 % od prodajne cene. Stranka si momentano mane roke od veselja, češ, danes sem pa dobro kupil; zahteval je čifut prvotno za blago 1000 Din, dal ga pa za 400 Din. Ta je gotovo denar rabil, drugače ne bi dal po taki ceni. Sedaj pa se prične študija, kje je kak krojač, ki deli poceni. Misli si: v tej stroki je konkurenca itak velika, ga bom že našel. Prvo gre brez zavitka poižvedeti za ceno fazone. Ko ima podatke, se odloči za najcenejšega ponudnika. Sedaj šele vzame zavitek, ga nese srečnemu izvoljencu in mu predloži srečni nakup. Krojač, četudi pozna ničvredno tkanino, si po navadi ne upa stranki veselja kaliti, po

navadi ga še skuša narediti s tem, da pohvali blago. Ko ga prikroji, ga gre likat in izdelovat. Toda, glej razočaranje! Blago je skočilo za 5 do 10 cm skupaj, bolj ko ga gladi, bolj skupaj leze; ko ga pomeri, je vse premajhno, in že se prične prva nezadovoljnost stranke. Ko prične končno krojač sešito obleko s paro likati, se mu pokažejo pege, kar se posebno pri italijanskem blagu rado pojavi. Kaj pa sedaj? Ko že nezadovoljna stranka to opazi, je razumljivo ogenj v strehi. Sedaj se prične boj s krojačem, ki mora nositi vse zle posledice greha onih verižnikov. Krojača se razvpije, češ, da je obleko pokvaril. To je mojster skaza, ne hodite k njemu! Po navadi najde ta boj pred sodnijo konec, in le na strokovnjaških izvedencih je ležeče, da razčistijo zadevo in razbreminijo nedolžnega obtoženca. Vsekakor pa oproščanemu krojaču še nikakor ni s tem škoda poravnana, ker je bil razvpič. Govorim iz prakse, ker sem že fungiral kot izvedenec pri taki razpravi. Važno je torej, da se stranke vsikdar pri nakupu blaga obrnejo na strokovnjaka za nasvet ali nabavo blaga, kajti težko je danes v splošnem si nabaviti obleko, še težje pa prenašati razočaranje, ki nastane v sličnih primerih.

Ivan Bizjak,

krojaški mojster in strokovni učitelj v Celju.

Vsem zadrugam, obrtnim društvom, naročnikom in stanovskim tovarišem!

Vsi sloji in stanovi so spoznali, da je tisk najmočnejše orožje v bojih za stanovske interese ter da je najboljšo sredstvo, potom katerega se širi misel organizacije, katere se danes oklepajo vsi, ki so spoznali, da je le v združitvi moč.

Tudi obrtnik, kateremu vedno bolj izpodjeda tla težki kapital in kateremu nalaga država vedno hujša davčna bremena, potrebuje organizacije. V zadrugah in obrtnih društvih se naj bori obrtnik, da ne bo podlegel v boju, ki ga bije za svoje stanovske interese. Trdno se mora združiti v njih, da bo predstavljal moč, s katero je treba računati. Kje je danes zastopan obrtnik? Ni ga v parlamentu in ni ga tudi v drugih zastopstvih, ki kujejo zakone, katere mora spoštovati tudi obrtnik, četudi so proti njegovim interesom!

Ne sme pa se obrtnik tolažiti, da bodo prišli boljši časi. Nihče nam ne bo olepšal bodočnosti, če si je ne bomo olepšali sami s svojo močjo.

Zato pa ne smejo ostati naše težnje, naše zahteve in želje med štirimi stenami, temveč morajo ven, med široke plasti naroda, da narod in odločujoči faktorji slišijo naše zahteve, da vidijo, da nismo več voljni prenašati vseh bremen, ki se nam nalagajo in da mora država obrt, kot važno gospodarsko panogo, uvaževati in jo podpirati.

Okoli 20.000 obrtnikov šteje Slovenija. In to veliko število obrtnikov ima stanovsko glasilo »Obrtni Vestnik«, ki ima za važna stanovska vprašanja, katera obravnava, mnogo premajhno število naročnikov.

Zato pa je treba »Obrtni Vestnik« dvigniti, da bo postal res glasilo slovenskih obrtnikov, treba mu je pridobiti novih naročnikov, treba bo stanovske

tovariše prepričati, da je tudi tisk važen v obrtniški organizaciji.

Naloga zadrug, obrtnih društev in vseh dosedanjih naročnikov je, da za list agitirajo, da mu pridobivajo novih naročnikov, agitirajo tako, da ne bo obrtnika, ki bi ne bil naročen na «Obrtni Vestnik».

Zadruge, obrtna društva, stanovski tovariši! Na delo, da obrtniški stan dvignemo! Na agitacijo, da bomo imeli močan, vpliven tisk!

Uprava „Obrtnega Vestnika“.

Razno.

Zadruham v vednost! Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je pridelo v zmislu odst. 1. § 112. o. r. konjske mesarje in prekajevalce konjskega mesa k obrtnim zadrugam mesarjev, v krajih pa, kjer zadruga mesarjev ne obstoja, onim zadrugam, pri katerih so včlanjeni mesarji. Obenem je oddelek potom obrtnih oblasti I. stopnje pozval v pošte prihajajoče zadruge, da tozadevno izpremembo brez sklepa zadrugnega občnega zbora vpišejo v zadrugna pravila ter pet primerkov istih predložijo oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani.

Obrtniško zborovanje v Celju. Na poziv Občeslovenskega obrtnega društva v Celju se je 17. t. m. vršilo v Celju zborovanje pridobitnih slojev, na katerem se je zbralo izredno mnogo obrtništv iz Celja, kakor tudi iz Savinske doline, Trbovelj in Brežic, tako da je bila dvorana Narodnega doma nabito polna. Na zborovanju je govoril predsednik društva Ivan Rebek o izgledih obrtništv za bodočnost. Orisal je dosedanje živahno delovanje obrtnega društva in navajal naloge obrtniških organizacij za bodoče leto. Posebno ostro je pri tem žigosal ono ogromno večino obrtnikov, ki stoje iz ničevih razlogov izven društvenih organizacij in s prekrizanimi rokami čakajo na sadove požrtvovalnega dela maloštevilnih zavednih tovarišev. Predlagal je resolucijo, v kateri se zahteva čimprejšnja ustanovitev v ustavi zajamčenega gospodarskega sveta pridobitnih slojev. (Njegov govor bomo priobčili dobesedno.) Drugi govornik, g. Ivan Bizjak, predsednik Zveze obrtniških društev, je poročal o obrtniških zadevah glede naših zavarovalnih zavodov. Predavanju je sledila zelo živahna debata, katere so se udeležili tudi navzoči blagajniški zdravniki. Nato je poročal obrtnozadružni komisar g. Založnik o važnosti volitev v cenilno komisijo.

Zadruga gostilničarjev v Ljubljani nam je sporočila tole: Med občinstvom se čuje tu pa tam godrnjanje, da so gostilničarji in kavarnarji povišali cene pijačam zato, ker so deloma pavšalirali takso po 20 par. Temu pa ni tako. Povišek se je moral zgoditi v kavarnah zaradi tega, ker je magistrat podražil razsvetljavo za dve tretjini, kurjava se je podražila, časniki so se podražili, bolniška blagajna zahteva velikanske dajatve, davek se nalaga v taki meri, da ga obrtniki na noben način s sedanjimi dohodki niso mogli kriti, poleg tega še pavšalirana taksa po tarifni postavki 34. in slednjič še po tarifni postavki 62., kar vse kaže, da bodo morale cene iti še malo više, ker sicer veliki obrti z velikansko režijo ne bodo mogli obstati. V gostilniškem obrtu je ista in je poleg tega pred kratkim magistrat zvišal doklado na užitnino še za 2 kroni, na kar ni noben gostilničar cene vinu dvignil. Sedaj pa, vse navedeno vpoštevajoč, se je moralo tudi gostilničarstvo odločiti za povišek cene pijačam, da ostanejo cene jedilom normalne.

Sejmi. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je dovolilo občini Bloke preložitev kramarskega in živinskega sejma v Novi vasi na dan 19. marca vsakega leta, počenši z letom 1925. Obenem je bilo dovoljenih dvoje novih živinskih sejmov na dan 24. maja in 22. avgusta vsakega leta; če pade ta dan na nedeljo ali praznik, se vrši sejem prihodnji delavnik.

Protest proti redukciji finančnih uradnikov v Sloveniji. V imenu naših gospodarskih korporacij je odposlala Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo kabinetu ministra financ nastopno brzojavko: «Ze preteklo leto smo imeli v Sloveniji na nedogledno škodo pridobitnih krogov in reda velik zastoj v finančni upravi. Vsled počasnega odmerjanja davka smo prejeli pozive za več let naenkrat. Odpravili so se nam zelo potrebni plačilni nalogi, sklicevaje se na nezadostno število uradništva. Ker sedaj čujemo, da se pripravlja še redukcija finančnih uradnikov, v interesu države same, naših pridobitnih slojev ter naših jako vznemirjenih davkoplačevalcev odločno in svečano protestiramo proti vsaki redukciji finančnega uradništva.»

Gostilniški računi. Na razne govorce, da je finančni minister naknadno oprčil gostilniške in kavarniške račune, ki ne presegajo vsote 10 Din takse po tar. post. 34. pristojbinskega zakona (20 para), objavljajo hrvatski časopisi uradni komunikacije, ki ugotavlja, da so te govorce neosnovane. V komunikaciji se interesenti opozarjajo, da je za vsaki, tudi najmanjši potrošek jedi ali pijače v lokalih, ki jih navaja tar. post. 34., izdati račun na uradnem monopolnem obrazcu. V primeru, da bi se spričo majhne vsote na zahtevo stranke ne izdal formalni račun, se mora kljub temu uničiti eden obrazec blanketa s tem, da se prečrta taksina marka in na ta način prepreči ponovna poraba takega računa.

Zopet odprt živinski sejem v Mariboru. V torek dne 22. januarja se je po daljšem presledku v Mariboru vršil zopet živinski sejem. Kakor znano, se je na zadnjem sejmu dne 11. septembra prignalo preko ptujskega okraja nekaj s slinavko okužene živine, zaradi česar je na sejmu nastala velika zmeda, katero je politična oblast končala s tem, da je sejem razpustila ter odredila zaporo, ki je trajala do sedaj. Za ta zopetni sejem je bilo, naravno, mnogo zanimanja. Živinorejci sami so pritiskali na pristojne oblasti, da se sejem zopet odpre, ker se je zaradi dolge zaprtosti nabralo dovolj živine. Vsled zopetne otvoritve sejma se je upalo na živahno kupčijo, ki pa je skoro popolnoma izostala. Na sejmu so prišli večinoma le radovedneži zaradi cene. Izvoznikičarjev ni bilo. Cene so proti pričakovanju od zadnjega sejma, ki je bil dne 28. avgusta, ostale v glavnem neizpremenjene. Na prvem mestu navajamo cene s tega sejma, na drugem mestu s sejma, ki se je vršil dne 28. avgusta 1923., in na tretjem mestu cene iz leta 1922.: Debeli voli 14 do 14-50; 13 do 15; 9-50 do 10-75. Poldebeli voli 13-50 do 14; 11-25; 12-50. Plemenski voli 12-50 do 13-50; 9 do 11; 6 do 7-50. Biki za klanje 11-25 do 13; 10 do 12-50; 6 do 7-50. Klavne debele krave 12 do 13; 11 do 13; 7-50 do 8-50. Plemenske krave 11 do 11-75; 10 do 11; 6 do 7. Krave za klobasarje 9-50 do 10; 8 do 10; 6 do 6-50. Molzne krave 10 do 11-75; 9-50 do 12-50; 5 do 7. Breje krave 10 do 11-75; 9-50 do 12-50; 5 do 7. Mlada živina 13 do 13-50; 11-50 do 15; 6 do 8-50.

Svinjereja v naši državi nazaduje. Kakor se vidi iz statističnih podatkov, svinjereja v naši državi nazaduje. V letu 1920. je bilo v državi okrog 4.489.000 svinj, leta 1921. 3.283.000, leta 1922. 2.902.000, a leta 1923. 2.577.000. Od leta 1920. do lani je število svinj v naši državi padlo skoro za polovico.

Sejmi v Planini. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je odbilo prošnjo občine Planine za dovolitev nadaljnjih 4 letnih živinskih sejmov.

Občni zbor Zadruga aprovizacijskih obrtov v Mariboru. V petek dne 11. januarja 1924. se je vršil občni zbor Zadruga aprovizacijskih obrtov v Mariboru v dvorani restavracije «Kosovo». Občnega zbora, katerega je otvoril in vodil načelnik g. J. Pelikan, se je udeležilo 62 članov. — Zadruga je štela začetkom leta 1924. 94 članov, ki pripadajo 23 različnim strokam. V letu 1923. je pristopilo 12 članov in izstopilo tudi 12; v tem času je pristopilo 36 vajencev in 19 pomočnikov. Pomožniški izkušnji, ki se je vršila 29. avgusta 1923., so se podvrgli 4 sedlarji, 3 slaščičarji, 2 tapetnika, 1 kolar, 1 krznar, 1 barvar in 1 ščetar, torej vsega skupaj 13 pomočnikov. 11 pomočnikov je doseglo prav dober, 2 dober uspeh. Zadrugi tajnik g. Franjo Kenda je podal tudi poročilo o računskem zaključku za leto 1923., ki izkazuje 6303-16 Din čistega premoženja. Na predlog pregledovalcev računov gg. Feliksa Novaka in Ernesta Gerta se je računski zaključek odobril in podelil odboru absolutorij. Nato je bil na predlog g. Vahtarja sprejet tudi proračun za leto 1924. V odbor so bili izvoljeni gg.: Ivan Pelikan, načelnik, Miho Vahtar, namestnik načelnika; odborniki: Julij Fischbach, Henrik Egger, Pavel Nedog, Franc Walner, Izidor Copetti, Franc Duhek, Ivan Kravos, Josip Stajnik, Eman Ilih, Ferdo Kuhar, Josip Gumzej, Franc Filipič; namestnika: Edvard Kefer, Avgust Sider; delegata: Miho Vahtar, Rudolf Novak; pregledovalca računov: Feliks Novak, Josip Stajnik; izpitna prislednika: Julij Fischbach in Eman Ilih.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in gra-verjev za Slovenijo v Ljubljani opozarja svoje člane na razpis šolskega odbora obrtnih nadaljevalnih šol z dne 14. novembra 1923., št. 1/o. n. š. ter jih pozivlja, da pošiljajo svoje vaje redno in točno k obrtnemu pouku. — Z ozirom na ta razpis šolskega odbora se člani zadruga opozore, da plačujejo šolnino starši, varuhi ali vajenci, če so se v učni pogodbi zavezali jo plačevati; če so se pa v pogodbi zavezali mojstri, bodo pa to svojo obveznost pač morali izpolniti. Če v učnih pogodbah glede plačevanja šolnine ni ničesar določena, naj se to naknadno določi. Dalje se p. n. člani opozore na točko 6. učne pogodbe, ker je šolski odbor sklenil, da zadruga vajencem ne bo smela izdati oprostilnih izpričeval, če ti niso obiskovali obrtno-nadaljevalne šole. Zadrugo načelstvo je zvedelo, da se razširja med vajenci agitacija, da naj se šola ne vrši ob nedeljah in da vajenci ne bodo plačevali šolnine. Ta agitacija izvira iz gotovih političnih grup in organizacij, v katerih so tudi vajenci organizirani. Ker pa vajenci ne smejo biti organizirani v takih organizacijah, se cenjenim članom naroča, da naj najstrožje pazijo na to, da vajenci ne bodo organizirani v političnih in sličnih organizacijah. Člani naj tudi zadrugi sporoče primere, kje so vajenci organizirani, da bo zadruga mogla potem Zveze obrtnih zadrug podvzeti proti hujskanju vajencev primerne korake. — Ponavljajo se primeri, da nekateri člani pošiljajo naš strokovni list «Obrtni Vestnik» upravnistvu z opazko nazaj: «se ne sprejme». Zadruga ponovno obvešča svoje člane, da se ta list pošilja vsem članom zadruga brezplačno, to je na račun zadruga, ki plačuje naročnino iz članskih prispevkov. — Člani zadruga se opozorijo, da je naznanilom na zadrugo glede sprejema vajencev v učno dobo priložiti poleg predpisanih treh učnih pogodb vedno tudi šolsko izpustnico, odnosno zadnje šolsko izpričevalo dotičnega vajenca.

Veliki vinski sejem v Sisku. Organizacija vinogradnikov in gostilničarjev v Sisku je odločila, organizirati v aprilu v Sisku velik vinski sejem z vini iz vse države. Inicijativo za ta vinski sejem so dali češkoslovaški industrijci in trgovci, ki so pred nekaj dnevi posetili Sisek.

Podkve naprodaj. Zadruga kovinskih obrtov ima 2000 kilogramov popolnoma novih, zimsko izdelanih podkev poceni naprodaj.

Naš indeks za življenske potrebščine je znašal v letu 1923. v januarju, oziroma oktobru: za kruh 2330, oziroma 2000, za moko 2666, oziroma 2333, za goveje meso 1166, oziroma 1500, slanina 2250, oziroma 3437, mast 2168, oziroma 2070, mleko 1666, oziroma 1666, maslo 4000, oziroma 4250, krompir 3000, oziroma 1333, fižol 2330, oziroma 3333, jajca 1600, oziroma 2200, sladkor 2083, oziroma 1666, kurivo 2000, oziroma 1833. Povprečna indeksna številka napram zlati pariteti je znašala v januarju 125-1, v februarju 104-2, v marcu 119-5, v aprilu 120-3, v maju 115-5, v juniju 118-6, v juliju 118-3, v avgustu 120-9, v septembru 121-6 in v oktobru 138-5.

Razširjenje srbskega zakona o kmetskih zadrugah na vso državo. Ministrstvo za poljedelstvo in vode namerava, da se v novi finančni zakon za leto 1923. do 1924. vnese sledeča odredba: Členi 95., 96. in 98. srbskega zakona o kmetskih in obrtnih zadrugah se razširijo na vso državo Srbov, Hrvatov in Slovencev in velja za vse zveze, ki štejejo najmanj 20 zadrug, brez ozira na to, ali so te zveze in zadruga čisto kmetskega ali obrtniškega ali mešanega ali drugega značaja, ako dotične zveze in zadruga, ki morejo po tem zakonu biti oproščene po svojih statutih, ne delijo članom na zadrugne dele dividend, niti dajejo članom upravnih in nadzornih odborov tantijeme in poleg tega, ako se njih rezerve v nikakem slučaju ne morejo deliti med člane, razen ako obstoječi zakoni predpisujejo delitev rezerv. Vrnitev zadrugnih prihrankov in zmerno omejeno obrestovanje zadrugnih delov po obrestni meri Narodne banke, ni delitev dividende. Ti predpogoji osvoboditve morajo biti zajamčeni v statutih zadrug na ta način, da se smejo menjati samo z odobrenjem zveze. Do sedaj nevplačani davki in takse na ta način oproščenih zvez se ne izterjajo. Davki, izterjani potem, ko stopijo določbe tega zakona v veljavo in ki so proti tem določbam, se vrnejo zadrugam. Zadruga, ki so oproščene direktnih davkov, se oproščajo tudi davka na poslovni promet. Na iste zadruga, zveze in njih zadruga v vsej državi Srbov, Hrvatov in Slovencev se razširja moč srbskega zakona o osvoboditvi kmetskih zadrug od plačanja poštnih pristojbin. Isto oproščanje od plačanja poštnih pristojbin velja tudi za razna gospodarska udruženja v vsej državi, ki imajo splošno koristne namene in ako delujejo za pospeševanje in procvit raznih strok gospodarstva, ako ne delajo za dobiček in ne plačajo dividende in tantijeme in ne delijo svojih rezervnih fondov.

Ustanovitev jugoslovanskega gospodarskega muzeja v Lyonu. Privilegirana trgovska agencija kraljevine SHS v Lyonu je ustanovila v svrhu upeljave naših izvoznih predmetov na francoskem tržišču jugoslovanski gospodarski muzej v svojih prostorih v Lyonu (Rue Victor-Hugo 44). V tem muzeju se nahajajo vzorci raznih vrst našega lesa, slavonske hrastovine, parketov, furnirjev, dog, bukovega lesa, pohištva, upognjenega lesa itd., potem poljedelski produkti, sirova svila, konservirano sadje in zelenjava, zdravilna zelišča, olje, vina, žganje, volna, konopnina, rudnine, vezanine itd. Trgovska zbornica v Ljubljani opozarja vse naše izvoznike kroge, da se za to vzorčno zbirko zanimajo in pošljejo agenciji vzorce predmetov, katere izvažajo.

Ukrepi za zidanje delavskih hiš. Češkoslovaški minister za javna dela Anton Srba piše v «Narodnih Listih» o ukrepih vlade za zidanje državnih hiš. Ministrski svet je odobril njegov načrt ter ga pooblastil, da stavi v prodajo loterijske listke v znesku 500 milijonov češkoslovaških kron. Ta akcija se naglo in močno razvija. Loterijski listi se prodajajo deloma proti takojšnjemu plačilu, deloma na obroke. Posamezne socialne skupine ali občine lahko kupijo na ta način potrebna stanovanja. Uradniki ravnateljstva južne železnice v Pragi so kupili za 535.000 kron teh loterijskih listov, uradniki ministrstva za notranje zadeve za 437.000, uradniki finančnega ministrstva za en milijon 543.000 kron itd. Vsi uradniki so nakupili za 17.000.000 kron loterijskih listov. Na ta način se bodo mogle zidati nove hiše za državne uradnike v Pragi, Plznu, Pardubicah in v Znojmu.

Sladkorne tovarne na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je prepovedala izvoz tovarnam, ki se niso hotele zavezati preskrbljevati domači trg.

Človeške in finančne žrtve zadnje vojne. Po statistiki, ki jo je sestavil prof. Bogart, je padlo v zadnji svetovni vojni 10.004.771 mož. Tej številki je treba dodati še polovico od 5.893.600 vojakov, ki so bili označeni za pogrešane in o katerih ni bilo do konca leta 1919. nikake vesti. Tako pridemo do številke 12.951.571 padlih na vojnem polju. Tem je treba še dodati 6 milijonov ljudi, ki so umrli za «špansko» v letu 1918. Poleg tega so Turki pomorili 4 milijone Armencev, Judov, Sircsev in Grkov. Dalje moramo prišteti še milijone moških, žensk in otrok, ki so pomrli na Balkanu, v Avstriji, Nemčiji in Rusiji. Ako upoštevamo vse te žrtve, pridemo do 30 milijonov ljudi, ki jih je zahtevala zadnja vojna. — Žalibog odpade izmed teh 30 milijonov največ na slovanske narode; samo Rusov je padlo nad 4 milijone, Srbov 775.000. Za Rusi pridejo takoj Nemci z 2 milijonoma, nato Francozi z 1.132.000 in Italijani s 550.000 mrtvimi. — Vojna je trajala 1567 dni. Vsak dan je padlo povprečno 8294 ljudi. Zadnja svetovna vojna je dosegla rekord moritve. V francosko-nemški vojni 1870-1871, ki je trajala pač veliko manj časa, je umrlo na dan povprečno 876 ljudi. Balkanska vojna 1912-1913 je bila že hujša; v tej vojni je padlo 1941 vojakov na dan. — Poleg človeških žrtev ne smemo pozabiti na finančne. Prof. Bogart je izračunal, da znašajo stroški za svetovno vojno okoli 1000 milijard zlatih frankov.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Opozorilo upravnistva.

To številko «Obrtnega Vestnika» pošiljamo tudi na ogled in smo ji priložili poštne položnice.

Kdor se na list ne misli naročiti, naj ga pošlje takoj nazaj.

Vsi, ki so prejeli list na ogled, pa ga hočejo naročiti, naj izrežejo in izpolnijo spodnji naročilni list in naj ga pošljejo upravi «Obrtnega Vestnika» v Ljubljani.

Naročilni list.

Podpisani naročam „Obrtni Vestnik“ za
vse leto.

pol leta.

Naročnino za pol leta Din 12.—

vse leto Din 24.—

poravnam obenem s poštno položnico.

V 1924.

(Natančen naslov.)

(Ime in priimek.)

Aleksandrova cesta št. 7
vogal Beethovne ulice

Aleksandrova cesta št. 7
vogal Beethovne ulice

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve: okrog

Din 10.000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice	Maribor	Sarajevo
Celje	Metković	Split
Črnomelj	Novi Sad	Gorica
Kranj	Ptuj	Trst

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporoča se za vse
bančne posle**

KOLESA
IN VSE POTREBŠČINE
VAM NUDI NAJceneje in NAJBOLJŠE

• J. GOREC •
LJUBLJANA

PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE
BANKE

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila
na menice in kredite
v tekočem računu
vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

JADRANSKA BANKA Beograd.

Dionička glavnica: Din 60,000.000.—
Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Sibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader,
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82.
New-York City. Banko Yugoslavo de Chile,
Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
Porvenir.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50
(v lastnem poslopu).

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in 548.

Obrestovanje vlog, nakup in
prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papirjev, deviz in valut, borzna
naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic
in kuponov, nakazila v tu- in
inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne surhe po iz-
rednih pogojih, pospešuje ustanav-
ljanje obrtnih in industrijskih podje-
tij, izvršuje vse bančne transakcije
najkulantneje. Vloge na knjižice in na
tekoči račun se obrestujejo počenši s
1. novembrom 1922. za pol odstotka
višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.